

Themenabend:

Integration durch Verfassung

60 Jahre Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland

In diesen Tagen feiern die Deutschen - auch in Rīga - den 60. Geburtstag ihrer Verfassung. Das Grundgesetz hat die Lehren aus dem Scheitern der Weimarer Republik gezogen und ein *innovatives Konzept für einen stabilen freiheitlich-demokratischen Rechts- und Sozialstaat* aufgestellt. Wie kaum einer anderen Verfassung ist es ihm gelungen, die Bürger hinter sich zu einen. Ebenso ist es zu einer wichtigen *Inspirationsquelle für die Verfassungsentwicklung in Europa* geworden. Als Provisorium für eine Übergangszeit gedacht, hat es vier Jahrzehnte deutscher und europäischer Teilung überdauert und auch nach der Wiedervereinigung nichts an seiner Integrationskraft und Ausstrahlung verloren.

Der Themenabend befasst sich mit den klassischen und innovativen Elementen des Erfolgskonzeptes des Grundgesetzes und ihrer Bedeutung für die Fortentwicklung der Institution der Verfassung im 20. und 21. Jahrhundert. Im Mittelpunkt stehen dabei Themen wie die *Menschenwürde*, die *Grundrechte* und ihre Wirkung als unmittelbar geltendes Recht, Idee und Aspekte der modernen *Rechtsstaatlichkeit*, die *Sozialstaatlichkeit*, die Offenheit für die internationale Zusammenarbeit und europäische Integration und schließlich die Normativität und Durchsetzung der Verfassung selbst. Hervorzuheben ist die *Rolle des Bundesverfassungsgerichts*, das in jahrzehntelanger Verfassungsrechtsprechung die einzelnen Elemente des freiheitlich-demokratischen Verfassungskonzeptes, insbesondere die Grundrechte, erst entfaltet hat.

Der Themenabend bietet ausgiebig Raum für *Diskussionen* mit den Referenten und unter den Zuhörern. Mit *Simultanübersetzung* deutsch-lettisch. In den Pausen werden Getränke und Snacks gereicht. Feiern Sie 60 Jahre Grundgesetz mit uns!

Der Verfassungsbegriff des Grundgesetzes

Prof. Dr. Peter Unruh, Universität Göttingen / Nordelbisches Kirchenamt, Kiel

Die Ausstrahlungswirkung des Grundgesetzes auf die Verfassungsentwicklung in Lettland

Dzintra Pededze, wiss. Beraterin beim Satversmes tiesa

Die Verfassung als Wertordnung - Grundgesetz, europäische Verfassung, Verfassungen in Europa

Privatdozent Dr. Thilo Rensmann, LL.M, Universität Bonn / Universität München

Integration durch Verfassungsinterpretation - Schlaglichter aus der Rechtsprechung des Bundesverfassungsgerichts

Dr. Irene Kesper, Rīga

Alle Interessierten sind herzlich eingeladen!

Dienstag, 19. Mai 2009, 18.00 - 21.30 Uhr, Universität Lettlands, Raiņa bulvāris 19, Konferenzraum im Untergeschoss (Eingang durch die Mensa)

Weitere Informationen unter www.lanet.lv/~tschmit1 oder per E-mail (tschmit1@gwdg.de). Veranstalter: Baltisch-Deutsches Hochschulkontor, DAAD-Langzeitdozent Prof. Dr. Thomas Schmitz

Tematiskais vakars:

Konstitūcija kā integrācijas līdzeklis

Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikumam 60 gadi

Šajās dienās vācieši – arī Rīgā – svin savas konstitūcijas 60. jubileju. Pamatlikums ir guvis mācību no Veimāras Republikas sabrukuma un izveidojis *inovatīvu konceptu stabilai, brīvai un demokrātiskai, tiesiskai un sociālai valstij*. Kā gandrīz nevienai citai konstitūcijai, tam ir izdevies vienot pilsoņus. Tāpat tas ir kļuvis par svarīgu *iedvesmas avotu konstitūcijas attīstībai Eiropā*. Iecerēts kā pagaidu risinājums pārejas periodam, tas ir pārdzīvojis Vācijas un Eiropas četrus gadu desmitus ilgstošo sadrumstalotību un arī pēc to atkalapvienošanās nav zaudējis neko no sava integrācijas spēka un harizmas.

Tematiskajā vakarā tiks diskutēts par klasiskiem un inovatīviem Pamatlikuma veiksmes koncepta elementiem un to nozīmi konstitūcijas institūta tālākai attīstībai 20. un 21. gadsimtā. Visupirms runa ir par tādām tēmām, kā *cilvēka cieņa, pamattiesības* un to kā tieši spēkā esošu tiesību iedarbība, modernas *tiesiskas valsts* ideja un tās aspekti, *sociāla valsts*, atvērtība starptautiskai sadarbībai un Eiropas integrācijai un, visbeidzot, pašas konstitūcijas normativitāte un īstenošana. Jāuzsver ir *Vācijas Federālās Konstitucionālās tiesas nozīme*, kas gadu desmitiem ilgā tiesu praksē atsevišķus brīvas un demokrātiskas konstitūcijas koncepta elementus, īpaši pamattiesības, ir attīstījusi kā pirmā.

Tematiskajā vakarā būs iespējams plaši *diskutēt* kā ar referentiem, tā arī klausītājiem savā starpā. Tiks nodrošināts *sinhronais tulkojums* vācu-latviešu valodā. Starplaikos tiks pasniegti dzērieni un uzkodas. Atzīmējiet Pamatlikuma 60. jubileju kopā ar mums!

Pamatlikumā ietvertais konstitūcijas jēdziens

Prof. Dr. *Peter Unruh*, Getingenas Universitāte / *Nordelbisches Kirchenamt*, Ķīle

Pamatlikumā ietverto atziņu ietekme uz konstitucionālo tiesību attīstību Latvijā

Dzintra Pededze, Satversmes tiesas tiesneša palīdzē

Konstitūcija kā vērtību sistēma - Pamatlikums, Eiropas konstitūcija, konstitūcijas Eiropā

Habilitētais docents, Dr. *Thilo Rensmann*, LL.M, Bonnas Universitāte / Minhenes Universitāte

Konstitūcijas iztulkošana kā integrācijas līdzeklis – spilgtākās atziņas Federālās

Konstitucionālās tiesas judikatūrā

Dr. *Irene Kesper*, Rīga

Visi interesenti ir laipni lūgti piedalīties!

Otrdien, 2009. gada 19. maijā, no plkst. 18.00 līdz 21.30, Latvijas Universitātē,
Raiņa bulvārī 19, konferenču zālē pagrabstāvā (ieeja caur kafejnīcu)

Sīkāku informāciju varat saņemt interneta vietnē www.lanet.lv/~tschmit1 vai rakstot uz e-pastu (tschmit1@gwdg.de).
Pasākumu organizē Baltijas-Vācijas Augstskolu birojs un DAAD-lektors tiesību zinātnēs Prof. Dr. *Thomas Schmitz*